

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Президент ЗВО «МНТУ»

_____ **В. Ю. Бугай**

_____ 2020 р.

Ухвалено рішенням Вченої ради
ЗВО «МНТУ»
від 00.00. 2020 р. протокол № 00 /19/20
Голова Вченої ради

_____ **В. Ю. Худолей**

_____ 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти

та науково-педагогічних працівників

Закладу вищої освіти

«Міжнародний науково-технічний університет

імені академіка Юрія Бугая»

(введено в дію з 00.00.2020 р. наказ від 00.00.2020 р. № 00-Од)

КИЇВ
2020

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» (далі – Положення) є складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в МНТУ.

1.2. Мета Положення полягає у запровадженні норм та правил етичної поведінки та спілкування між учасниками освітнього процесу, академічної доброчесності та дотриманні стандартів чесної та високопрофесійної діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету у науково-дослідницькій сфері та освітньому процесі.

1.3. Положення визначає принципи, цінності, норми, правила та умови дотримання академічної доброчесності, порядок перевірки та критерії оцінювання академічного плагіату, види порушень норм і правил академічної доброчесності, заходи їх попередження, виявлення відповідальності за їх порушення, права учасників освітнього процесу, стосовно яких виявленого факт порушення академічної доброчесності, організацію роботи Комісії з питань академічної доброчесності.

1.4. Положення базується на нормах Бухарестської Декларації з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні та розроблено відповідно до Конституції України та **законів України**: «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145- VIII; «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 р. №2745- VIII; «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII; «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», «Про видавничу справу», Цивільного Кодексу України, Етичного кодексу ученого України, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, листа МОН України від 24 жовтня 2017 р. №1/9-565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти», «Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної

добročесності», затверджених рішенням НАЗЯВО від 29 жовтня 2019 р. (протокол № 11), Статуту ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Положення про організацію освітнього процесу в МНТУ, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Приватному вищому навчальному закладі «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів МНТУ, порядок проведення поточного і підсумкового контролю знань, перескладання кредитних модулів та визначення рейтингу студентів у ПВНЗ «МНТУ імені академіка Юрія Бугая», Правил внутрішнього розпорядку для студентів ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Положення про студентське самоврядування в ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» та відокремлених структурних підрозділах», Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Положення про аспірантуру ПВНЗ «МНТУ імені академіка Юрія Бугая», Кодексу академічної доброчесності МНТУ та інших нормативно-правових актах чинного законодавства України та організаційно-розпорядчих документах університету.

1.5. Академічна спільнота МНТУ визнає академічну доброчесність засадничою цінністю освітнього і наукового процесів і зобов'язана дотримуватися загально визнаних норм етики, моралі, стандартів у сферах освітньої, науково-дослідної і виховної діяльності.

1.6. Система забезпечення академічної доброчесності є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти МНТУ і містить: 1) заходи, спрямовані на ознайомлення здобувачів освіти із поняттями та вимогами академічної доброчесності, зокрема, вимогами до виконання письмових робіт; 2) механізми виявлення порушень академічної доброчесності здобувачів освіти; 3) порядок притягнення учасників освітнього процесу до академічної відповідальності.

1.7. Вимоги цього Положення поширюються на всіх учасників освітнього процесу і є обов'язковими до виконання.

1.8. Положення публікується на веб-сайті МНТУ.

II. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Академічне хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Академічне шахрайство – підроблення підписів в офіційних документах (відомостях, залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо), проходження процедури контролю знань підставними особами; використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату навчальної чи наукової діяльності.

Здобувачі освіти – студенти, слухачі, стажисти, аспіранти, докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти в Університеті.

Етика академічних взаємовідносин – сукупність встановлених і визнаних освітньою і науковою спільнотами правил моралі здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників університету.

Корупція – використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Несанкціонована співпраця – надання навмисної чи усвідомленої допомоги (чи їх спроба), придбання в інших осіб чи організацій з наступним поданням як власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо).

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування, імітація освітньої та наукової діяльності; неправдиве співавторство, свідоме викривлення посилань на джерела, свідоме викривлення інформації, що міститься у джерелах, на які зроблені посилання тощо.

Освітня діяльність – діяльність Університету, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Парафраза – переказ, виклад першоджерела своїми словами.

Першоджерело – безпосереднє джерело певних відомостей або оригінальна основоположна праця (опублікований текст інших авторів), що містить первинну інформацію.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Твір – інформація, як результат інтелектуальної (в тому числі наукової) творчої діяльності автора або колективу авторів, представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота тощо) або в усній формі (виступи, лекції, промови та інші усні твори).

Текстове запозичення – дослівне відтворення тексту першоджерела.

Унікальність твору – це виражене у відсотках, співвідношення частини твору, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального обсягу твору.

Унікальність тексту роботи (матеріалу) – наявність в роботі (матеріалі) текстів, таблиць, ілюстративних матеріалів, в яких відсутні текстові запозичення та парафрази.

Учасники освітньо-наукового процесу – це здобувачі освіти, педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, батьки здобувачів освіти; фізичні особи, які провадять освітньо-наукову діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітньо-наукового процесу у порядку, що встановлюється Університетом.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

ІІІ. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. В основу принципу та механізму академічної доброчесності покладені права і свободи людини, які закладають підґрунтя для формування розумної, обізнаної та відповідальної особистості та забезпечують високу якість результатів освітньої та наукової діяльності, стимулюють творчість та інновативність в суспільстві.

3.2. Основоположними принципами взаємовідносин учасників освітнього процесу є чесність, порядність, правда, гідність, добросовісність, справедливість, прозорість, повага і довіра, рівноправність і толерантність, законність, відповідальність та культура поведінки, професійна компетентність та недискримінаційність.

3.2.1. Принцип чесності, гідності і добросовісності. У своїй діяльності всі учасники освітньо-наукового процесу прагнуть до знань, обізнаності та кращих практик чесної поведінки, гідного поводження в суспільстві та добросовісного дотримання вимог законів, внутрішніх організаційно-розпорядчих актів МНТУ, процедур та стандартів якості, відповідають за результати своєї діяльності, добросовісно виконуючи взяті на себе зобов'язання, що сприяє прозорості, підзвітності та вільному вираженню поглядів. Кожний учасник освітньо-наукового процесу мусить особисто дотримуватися принципу чесності, гідності та добросовісності і лише потім спонукати інших учасників освітньо-наукового процесу утримуватися від брехні, обману, шахрайства, крадіжок та інших форм нечесної та ганебної поведінки, які підривають довіру до якості освіти та науки.

3.2.2. Принцип справедливості, рівноправності та недискримінаційності. Всі учасники освітньо-наукового процесу визнають та поважають особистість кожної людини, незалежно від її соціального, наукового чи громадського статусу, віку, статі, расової чи етнічної приналежності, є рівними в своїх правах та діють справедливо в рамках норм поведінки, прийнятих в суспільстві. Справедливість у викладанні, оцінці освітніх досягнень здобувачів вищої освіти, наукових дослідженнях, кар'єрному просуванні персоналу, отриманні будь-яких нагород, відзнак, ступенів, повинна ґрунтуватися на законних, прозорих, справедливих, передбачуваних, послідовних, неупереджених і об'єктивних критеріях.

3.2.3. Принцип поваги, довіри та толерантності. Всі учасники освітньо-наукового процесу в основу своїх відносин покладають взаємну довіру та повагу до себе, інших, освітнього процесу та досліджень, а також визнають розмаїття та багатоманітність результатів діяльності кожної людини, сприяючи вільному обміну інформацією та ідеями, залучаючи до співпраці, творчості та індивідуального розвитку. Вільний обмін ідеями і свобода висловлювань базуються на взаємній повазі, яку поділяють всі учасники освітньо-наукового процесу, незалежно від віку, статі та статусу в освітній та науковій ієрархії. Всі учасники освітньо-наукового процесу з повагою та доброзичливо ставляться до інших, їхніх думок, поглядів, переконань тощо.

3.2.4. Принцип компетентності й професіоналізму. Всі учасники освітньо-наукового процесу Університету зобов'язані здійснювати свою діяльність на високому професійному рівні, постійно підвищувати науковий і освітній рівні – «від освіти на все життя – до освіти протягом усього життя».

3.3. Культура поведінки здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників.

3.3.1. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти; мають бути ввічливими і

коректними, дотримуватися норм етикету у кожній окремій життєвій ситуації, уникаючи конфліктів та будь-яких дій, що ображають особистість, унеможлилювати використання ненормативної, нецензурної лексики, грубих і образливих фраз.

3.3.2. Науково-педагогічні працівники зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності; мати почуття міри і такту, уникати авторитарності та категоричності, погроз, примушення чи насильства. Натомість вони мають постійно дбати про культуру мови і спілкування.

3.3.3. Здобувачі освіти та науково-педагогічні працівники мають поводитися тактовно, стримано, зберігати самоконтроль і витримку, уникаючи проявів негативних емоційних реакцій, що принижують людську честь і гідність.

IV. ДОТРИМАННЯ ТА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають **дотримуватися** загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, вимоги поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- науково-педагогічні працівники мають контролювати дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти та об'єктивно оцінювати результати їх навчання.

4.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками Університету передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- формування нульової толерантності до проявів академічного шахрайства;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

4.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

4.4. Основними формами порушення академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;

- обман;
- хабарництво;
- необ'єктивне оцінювання;
- імітація освітньої та наукової діяльності;
- неправдиве співавторство;
- свідоме викривлення посилань на джерела, свідоме викривлення інформації, що міститься у джерелах, на які зроблені посилання;
 - проходження процедур контролю та оцінювання результатів навчання підставними особами;
 - продаж, поширення, постінг або публікація курсів лекцій, роздаткових матеріалів, записів або іншої інформації, наданої викладачем, а також використання їх для будь-яких комерційних цілей без письмового дозволу викладача;
 - симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
 - отримання копії екзаменаційних білетів, питань чи завдань раніше, ніж буде дозволено викладачем;
 - недозволене співробітництво, зокрема при виконанні студентських проектів, що подаються як результати самостійної роботи;
 - використання недозволеної допомоги при виконанні індивідуальних та контрольних завдань;
 - повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача (іноді це розглядають як різновид самоплагіату);
 - підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо);
 - надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи;

- надання закладом вищої освіти або його співробітниками недостовірної інформації про заклад, його освітні програми, систему оцінювання, результати навчання, конкурси тощо;

- неправдиві повідомлення здобувачів освіти про події, які вимагають припинення освітнього процесу, перенесення контрольних заходів тощо (техногенні аварії, стихійні лиха, загроза вибуху тощо); інше.

4.5. Забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітньо-наукового процесу досягається шляхом функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

4.6. Академічним плагіатом вважається:

- *дослівне запозичення текстових фрагментів* без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);

- *перепарафразування тексту джерела* у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

- *подання як власних робіт* (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- *унесення незначних правок* у скопійований матеріал (перепарафразування речень, зміна порядку слів в них тощо) без належного цитування.

4.7. Вирізняють такі основні різновиди академічного плагіату:

- *агрегатор* – текст та /або ілюстрації мають належне оформлення цитат, але майже не містять оригінальних думок, власного внеску автора (стосується лише наукових робіт, де обов'язковою частиною є авторські дослідження);

- *використання інформації* (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела *без посилання на це джерело*;
- *гібрид* – поєднання цитованих джерел і скопійованих матеріалів (тексту, ілюстрацій) без посилання;
- *клонування* – копіювання, точне відтворення (слово в слово) чужого тексту та (або запозичення ілюстрацій з наступним представлення їх як авторських);
- *компіляція* - створення значеного масиву тексту шляхом копіювання з різних джерел без унесення в нього змін і посилань на авторів;
- *копіювання* – матеріал містить значну частину тексту та (або ілюстрації одного джерела без змін;
- *«знайти-замінити»* – зберігається основний текст джерела зі зміною ключових слів і фраз;
- *мешап* – мікс (змішування) скопійованих матеріалів із кількох джерел;
- *парафраза* – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає у заміні слів і знаків без посилання на джерело;
- *ремікс* – парафраза матеріалів кількох джерел упорядковуються так, щоб текст виглядав цілісним;
- *ретвіт* – текст містить належне цитування, але, по суті, дублює формулювання та/або структуру першоджерела (стосується лише наукових робіт, де обов'язковою частиною є авторські дослідження).

4.8. З метою унеможливлення порушення принципів академічної доброчесності **здобувач вищої освіти має набути у ЗВО певні компетентності із академічної доброчесності, зокрема, здатність:**

- діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;
- самостійно виконувати навчальні завдання;
- коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;

- усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до цих;
- оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності;
- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами, та інші

V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Учасники освітньо-наукового процесу несуть адміністративну та дисциплінарну відповідальність за недоброчесну поведінку.

5.2. Види адміністративної та дисциплінарної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та внутрішніми положеннями Університету, що затверджені вченою радою Університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

5.3. Порушення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками Університету можуть мати наслідком:

- винесення попередження;
- відмову у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- позбавлення почесних звань, нагород, присуджених університетом;
- відмову в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- відмову у здійсненні наукового керівництва кваліфікаційними та науковими роботами особам, які вчинили порушення академічної доброчесності;

- позбавлення права брати участь у роботі колегіальних органів управління університетом або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади;

- звільнення.

5.4. За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин здобувачі вищої освіти можуть притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, модульного контролю, заліку, екзамену, курсового роботи тощо;

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання;

- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукового дослідження), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;

- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

VI. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ

6.1. Порядок визначається вченою радою Університету в з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»; «Про авторське право і суміжні права; «Про запобігання корупції» та інших спеціальних законів України.

6.2. Питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності розглядають НПП (викладач), який проводив поточний або підсумковий контроль, та завідувач випускової кафедри у присутності здобувача освіти. У разі проведення підсумкової атестації розгляд питання проводить екзаменаційна комісія.

6.3. У випадку виявлення порушення академічної доброчесності в письмових роботах, публікаціях, під час поточного або підсумкового контролю чи атестації здобувач освіти отримує повідомлення про місце, час та процедуру встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення його до академічної відповідальності.

6.4. Відсутність здобувача освіти, повідомленого про час та місце розгляду питання про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності та притягнення його до академічної відповідальності, не є перешкодою для вирішення цього питання по суті. Здобувач освіти інформується про ухвалене рішення.

6.5. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про нехтування нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6.6. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники контролюють забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності.

6.7. Дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти при виконанні:

- поточного та підсумкового контролю та атестації здобувача здійснює викладач (екзаменаційна комісія);

- курсових робіт (проєктів) здійснює викладач (науковий керівник);

- написанні дипломних кваліфікаційних робіт чи дисертацій забезпечують науковий керівник, (консультант) та особа, яка відповідає за перевірку кваліфікаційних робіт на відповідність вимогам академічної доброчесності.

6.8 У випадку отримання адміністрацією МНТУ інформації про наявність порушень у статті, тезах виступу на конференції або іншому науковому заході, конкурсній роботі чи будь-якій іншій науковій чи навчальній праці фактів академічного плагіату здобувача освіти створена наказом президента МНТУ Комісія з питань академічної доброчесності перевіряє цю інформацію та вносить пропозиції президенту/ректору МНТУ.

6.9. За дії (бездіяльність), що визнані цим Положенням порушенням академічної доброчесності, особа, стосовно якої порушено питання про нехтування нею академічної доброчесності, може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених чинним законодавством України.

VII. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1. З метою виконання норм цього Положення в Університеті створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія).

7.2. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, Цивільним Кодексом України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Етичним кодексом Вченого України, Статутом МНТУ, Положенням про організацію освітнього процесу в МНТУ, Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти МНТУ, Правилами внутрішнього розпорядку МНТУ, Кодексом академічної етики МНТУ та іншими нормативно-правовими актами чинного законодавства України та внутрішніми організаційно-розпорядчими документами Університету.

7.3. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення норм цього Положення та надавати президенту чи ректору пропозиції щодо накладання відповідних санкцій.

7.4. Склад Комісії затверджується наказом президента МНТУ. Термін повноважень Комісії становить 1 навчальний рік.

До складу Комісії *за посадами* входять: проректор з навчальної роботи, проректор з науково-методичної роботи, проректор з міжнародних проектів, директор наукової бібліотеки, начальник відділу навчально-організаційної роботи, начальник науково-методичного відділу, начальник відділу ліцензування та акредитації, завідувач аспірантури, голова Наукового товариства студентів, аспірантів та молодих вчених МНТУ, Голова студентської ради МНТУ.

За згодою можуть запрошуватися: завідувачі кафедр, гаранті освітніх програм, керівники науково-дослідних тем, куратори академічних груп, а також інші науково-педагогічні, педагогічні працівники, відповідальні за навчальну, наукову, методичну та організаційну роботу кафедри.

7.5. Основними завдання комісії є:

- організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в Університеті стандартів академічної доброчесності;
- виявлення порушень принципів і правил академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу;
- розгляд скарг про підозру в застосуванні неетичних дій і засобів у навчальній та науковій діяльності;
- надання пропозицій адміністрації МНТУ щодо притягнення порушників академічної доброчесності до відповідальності й застосування щодо них відповідних санкцій.

7.6. Будь-який учасник освітньо-наукового процесу може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

7.7. Комісія зі свого складу обирає голову, заступника голови та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

7.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки визначені планом роботи та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань. Засідання вважаються повноважними, якщо на них присутні *2/3 від складу Комісії за посадами*.

7.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

7.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар Комісії. Комісія не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед вченою радою Університету.

7.11. Будь-який учасник освітньо-наукового процесу, якому стали відомі *обґрунтовані* факти порушення академічної доброчесності чи наміри про

можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, курс, група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

7.12. Голова Комісії відповідає за дотримання конфіденційності інформації щодо персональних даних особи-заявника.

7.13. На засідання Комісії, на якому розглядаються факти порушення академічної доброчесності, обов'язково запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

7.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у формі висновків щодо порушення чи не порушення академічної доброчесності. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються президенту/ректору для подальшого вирішення щодо вибору відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

7.15. Повноваження Комісії:

- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження щодо якості освіти та наукової діяльності Університету, у тому числі – здійснювати щорічний моніторинг стану академічної доброчесності в Університеті окремо в розрізі здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики серед учасників освітнього процесу;

- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження норм та принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність Університету;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо фактів порушення академічної доброчесності та готувати відповідні висновки;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм та принципів академічної доброчесності;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів Університету.

VIII. ЗАХОДИ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В МНТУ

8.1. Попередження порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі МНТУ здійснюють навчальні, науково-методичні підрозділи університету.

8.2. Діяльність цих підрозділів спрямована на проведення комплексу профілактичних заходів, основні з яких полягають в:

- обов'язковому інформуванні здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних співробітників МНТУ про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньоуніверситетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної та професійної етики;
- ознайомлення всіх учасників освітнього процесу із нормами цього Положення;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- включення відповідного освітнього контенту до програм навчальних дисциплін, проведення окремих лекцій, семінарів, тренінгів, індивідуальних консультацій для здобувачів освіти та в інші способи, що не суперечать чинному законодавству;
- розповсюдження методичних просвітницьких матеріалів; залучення кураторів груп першого року навчання та НПП до пропагування принципів академічної доброчесності;

- проведення для учасників освітнього процесу циклу тренінгів з основ академічного письма, етики та доброчесності, із захисту прав інтелектуальної власності та трансферу технологій, з проектно-орієнтованої діяльності в науковій та підприємницькій діяльності;

- формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;

- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах;

- щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність МНТУ для здобувачів вищої освіти та співробітників університету;

- створенні інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;

- створенні та розміщенні в університеті матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності;

- розміщенні в інституційному репозитарії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (в обов'язковому порядку після їх захисту), наукових та методичних робіт співробітників закладу вищої освіти для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

8.3. З метою забезпечення якості вищої освіти і наукової діяльності в Університеті обов'язковій перевірці на плагіат підлягають:

- твори, створені здобувачами освіти всіх рівнів: дипломні (кваліфікаційні) роботи (проекти), курсові роботи (проекти), реферати, есе тощо, організацію перевірки яких здійснюють завідувачі відповідних кафедр;

- науково-методичні праці, авторами яких є педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету: підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки, монографії, а також дистанційні курси тощо;

- твори, такі як рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів) Університету. Організацію їх перевірки здійснюють керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи.

8.4. Перевірка на плагіат проводиться за допомогою спеціалізованих програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. Висновки перевірки твору на плагіат, сформовані спеціалізованим програмним забезпеченням, передаються для подальшого розгляду на засіданнях Вченої ради, ректорату, кафедр, оргкомітетів конференцій тощо.

8.5. Висновки про плагіат в творах здобувачів вищої освіти (таких як дипломні (кваліфікаційні) роботи (проекти), курсові роботи (проекти), реферати, есе тощо) прикріплюються до твору і зберігаються разом з твором.

8.6. Висновки про плагіат в творах, таких як рукописи статей, тези доповідей, які надходять до оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів) Університету, зберігаються у керівників структурних підрозділів, які організують відповідні заходи.

ІХ. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

9.1. У разі незгоди з результатами перевірки на плагіат автор (автори) твору, що перевірявся, має право на апеляцію.

9.2. Апеляційна скарга подається особисто автором (авторами) твору на ім'я Голови Комісії з питань академічної доброчесності у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

9.3. У апеляційній скарзі необхідно вказати ПІБ, усі контактні дані, кафедру, спеціальність, курс, освітню програму, рішення кафедри (Комісії), що оскаржуються; у чому полягає неправомірність рішення з обґрунтуванням і відповідним запереченням; клопотання особи, яка подала скаргу; перелік документів та інших матеріалів, що додаються до скарги.

9.3. Для розгляду апеляційної скарги до складу Комісії з питань академічної доброчесності можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є працівниками університету.

9.4. Апеляція розглядається Комісією з питань академічної доброчесності у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) президента/ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки Комісією з питань академічної доброчесності оформлюються відповідним протоколом.

9.5. Розгляд апеляційних скарг відбувається відкрито, у присутності здобувача освіти та (або) його представника. Відсутність здобувача освіти та (або) його представника, яких було повідомлено про час та місце засідання, не може бути перешкодою для розгляду апеляційної скарги.

9.6. Рішення комісії з питань академічної доброчесності МНТУ ухвалюється за відсутності осіб, які не належать до складу комісії.

9.7. За результатами розгляду скарги Комісія може ухвалити наступні варіанти рішень:

- задовольнити скаргу та скасувати рішення кафедри про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності;

- змінити рішення кафедри про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності;

- відмовити у задоволенні апеляційної скарги.

9.8. Рішення (висновки) Комісії з питань академічної доброчесності оформлюється у формі протоколу засідання, підписується головою та секретарем і набуває чинності з моменту його ухвалення. У протоколі мають бути наведені доводи, на підставі яких комісія ухвалила рішення.

9.9. Копія протоколу надається здобувачу освіти або його представнику.

9.10. Оскарження рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності у судовому порядку може відбуватися відповідно до вимог чинного процесуального

законодавства України протягом тижня з моменту повідомлення здобувача освіти про рішення кафедри щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності.

X. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Це Положення погоджується головою студентської ради МНТУ, представником трудового колективу НПП, затверджується рішенням вченої ради МНТУ та вводиться в дію наказом президента Університету.

10.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи МНТУ в межах своїх повноважень, установлених в посадових інструкціях.

10.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням вченої ради Університету та вводяться в дію наказом президента Університету.

10.4. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з цим Положенням після його затвердження та оприлюднення, а в подальшому – при прийомі на роботу та зарахуванні на навчання.

10.5. Педагогічні, наукові, науково-педагогічні та інші працівники МНТУ, здобувачі освіти повинні знати і дотримуватися норм цього Положення. Незнання цих норм не позбавляє відповідальності за їх виконання.